



## **Informatie over mediërend leren op De Kroevendonk**

### **Inleiding:**

Al heel wat jaren zijn we op De Kroevendonk bezig om ons te scholen in mediërend leren/denkstimulering gebaseerd op het gedachtegoed van professor Feuerstein en op andere professoren zoals David Tzuriel en Pnina Klein. Vanuit StiBCo zijn we begeleid en hebben we training ontvangen die we direct konden toepassen in de onderwijspraktijk. Ook dit jaar zullen we ons opnieuw verder laten scholen en zijn we aan het onderzoeken hoe we de geleerde kennis nog meer kunnen toepassen in het onderwijs op De Kroevendonk. De beleidsmedewerker visie (Debby Huibregtse) heeft als taak om de visie te bewaken en zo goed mogelijk te integreren in het hele onderwijs van de school. Zij heeft in de afgelopen jaren een aantal cursussen gevolgd bij het instituut van professor Feuerstein.

In deze informatiefolder willen we kort de theorie uitleggen, zodat het voor u duidelijk wordt, wat er bedoeld wordt.

### **Professor Feuerstein**

Reuven Feuerstein werd in 1921 in Roemenië geboren. Hij begon zijn loopbaan als onderwijzer. Van 1940-1944 was hij verbonden aan een school voor achtergebleven en emotioneel gestoorde kinderen in Boekarest. In 1944 wist hij aan de Duitse bezetting te ontkomen en naar Israël te vluchten. Na de erkenning van de staat Israël werkte hij voor de Youth Aliyah, een organisatie die belast was met de zorg voor honderdduizenden kinderen die Israël binnenkwamen. Een van zijn taken was het onderzoeken van kinderen op hun leermogelijkheden, om ze te kunnen plaatsen binnen het onderwijs. Opvallend was het grote verschil in intellectueel functioneren van deze kinderen ten opzichte van westerse leeftijdgenootjes. Feuerstein kon en wilde niet accepteren dat deze testresultaten een goede voorspeller zou zijn voor toekomstig functioneren. Hij was er van overtuigd dat kinderen op een hoger niveau van functioneren kunnen worden gebracht. Vanuit die overtuiging ging Feuerstein op zoek naar de onderliggende factoren van het zwakke presteren van de onderzochte kinderen en naar wegen om de leercapaciteiten van kinderen te vergroten. Samen met Piaget en Rey, twee ontwikkelingspsychologen uit Geneve, ontwikkelde hij het Learning Potential Assessment Device (L.P.A.D.), een leertest die onderzoekt in welke mate een leerling weet te profiteren van aangeboden leerervaringen. Daarnaast ontwikkelde Feuerstein een programma om de mogelijkheden van kinderen te verbeteren, het Instrumenteel Verrijkings Programma (I.V.P.)



### **Mediërend Leren**

Of leerlingen nu over (boven)gemiddelde of over heel beperkte leermogelijkheden beschikken: zij ontwikkelen zich het meest bij een pedagogisch- didactische aanpak die hen uitdaagt, een beroep doet op verschillende manieren van aanbieden van materiaal en het zelfstandig oplossen van problemen bevordert. De leerkracht/begeleider speelt als mediator een centrale rol in dit leer- en ontwikkelproces. Tegenwoordig wordt het als belangrijk gezien om algemene denkvaardigheden te stimuleren. Kennis en informatie verouderen snel en het is voor een leerling vrijwel onmogelijk om alle nieuwe informatie op te nemen, te beoordelen, te verwerken en vast te houden. Leerlingen zouden daarom moeten worden toegerust met vaardigheden die hen in staat stellen relevante informatie te selecteren, keuzes te beargumenteren en problemen op te lossen. De aandacht verschuift naar het aanleren van vaardigheden die ten grondslag liggen aan het efficiënt vergaren en effectief toepassen van kennis, de zgn. denkvaardigheden.

Voor het aanleren van deze vaardigheden is de kwaliteit van de interactie tussen leerkracht en de leerling bepalend. Alleen wanneer er sprake is van werkelijk contact en men wil werken vanuit aansluiting bij de leerling kunnen er stappen gezet worden in de ontwikkeling van zowel de leerling als de leerkracht/begeleider. We spreken dan van mediërend leren. Mediërend leren richt zich zowel op de cognitieve, affectieve als sociaal-emotionele ontwikkeling. Bij deze interactie-methodiek staat de leerkracht/begeleider 'tussen' de leerling en de (zelfgekozen)leerstof. De leerkracht/begeleider activeert de eigen oplossingsstrategieën van de leerling. Op die manier wil de leerkracht/begeleider de leerling(de groep) actief maken in zijn/haar eigen leerproces. Juist door de leerling actief te maken worden veel problemen rondom gedrag en motivatie voorkomen. Het uitgangspunt van deze methodiek is niet het 'geven' van verantwoordelijkheid aan de leerling, maar juist deze verantwoordelijkheid voor het leren 'niet meer af te pakken'.

Op De Kroevendonk hebben we in de afgelopen jaren, tijdens de training, een heleboel handreikingen gekregen die we als mediator in interactie met de groep kunnen gebruiken.



### **Instrumenteel Verrijkings Programma (I.V.P)**

Het I.V.P. is een programma dat door professor Feuerstein is ontwikkeld en bedoeld als middel om als mediator met het kind te werken

Het I.V.P. is een programma dat zich richt op het stimuleren van de denkontwikkeling. Het is opgebouwd uit 14 "Instrumenten", bundels werkbladen met oefeningen in opklimmende moeilijkheidsgraad. Aan het werken met het I.V.P.-materiaal zijn voor de leerlingen nauwelijks voorwaarden verbonden. Wel moeten

ze 'taal' begrijpen en beschikken over minimale visueel-motorische vaardigheden. Het materiaal kenmerkt zich door zijn structurele opbouw, waardoor de leerling op een systematische wijze denkvaardigheden krijgt aangereikt.

De leerkracht treedt op als mediator en probeert bij de leerling belangstelling op te wekken om samen de aangeboden taken aan te pakken. Deze intensieve manier van werken vereist de actieve inzet van de leerling en een grondige voorbereiding van de mediator. Het gebruikte materiaal is geen doel op zich, maar een middel om de leerling toe te rusten met denkgewoontes. Het I.V.P-programma legt niet zozeer de nadruk op "wat" te leren, maar meer op het "hoe" te leren.

Wanneer je op De Kroevendonk wil werken, moet je worden geschoold voor I.V.P 1. Alle zittende leerkrachten hebben deze cursus afgerond, zodat iedereen met de principes van dit programma kan werken en kan toepassen in zijn/haar onderwijspraktijk.

### **Learning Propensity Assessment Device (L.P.A.D.)/ Dynamisch Testen**

In de schoolloopbaan van de leerling worden heel wat testen afgenomen, sommige zijn methodegebonden en soms zijn het methode onafhankelijke testen. Het kan ook gebeuren dat een kind buiten school wordt onderzocht door bijvoorbeeld Edux. Op De Kroevendonk komt dit ook regelmatig voor. Dynamisch testen is een andere manier van testen en kan een waardevolle aanvulling zijn op de meer 'klassieke' manier van testen.

In tegenstelling tot de klassieke manier van testen lijkt L.P.A.D. /dynamisch testen meer op een gewone leersituatie. De onderzoeker heeft een hele actieve rol. Hij stelt vragen en probeert te achterhalen hoeveel en welke soort mediatie hij moet geven om een leerervaring tot stand te brengen. De aangeboden taken worden besproken, antwoorden moeten worden verklaard door het kind. De oorzaken van fouten worden samen met kind onderzocht. Zo nodig brengt de onderzoeker nieuwe kennis aan en kijkt wat het kind daarmee doet in andere

taken.

De doelen van het onderzoek naar leerpotentieel, dynamisch testen zijn:

- Inzicht krijgen in hoe een kind leert.
- Hoe en op welke wijze er bij een kind een veranderingsproces op gang kan worden gebracht, zodat hij/zij meer profijt kan halen uit leersituaties.
- Aanknopingspunten zoeken bij leermogelijkheden van het kind.

Een onderzoek/test onderdeel bestaat uit een aantal fasen.

1. pretest: doel is beginsituatie te bepalen en problemen te analyseren
2. leerfase: dit is de onderwijsactiviteit
3. posttest: gekeken wordt in welke mate het kind geprofiteerd heeft van de interacties tijdens de leerfase en bezien wordt of het kind het geleerde in transfertaken kan toepassen.

### **Hoe ‘werkt’ mediërend leren op De Kroevendonk?**

Zoals al eerder gezegd zijn alle leerkrachten op De Kroevendonk geschoold in I.V.P 1 (of worden geschoold wanneer ze net op school zijn komen werken). Daarnaast zijn er jaarlijks studiedagen die gegeven worden door Emiel van Doorn (StiBCo) om de opgedane kennis van de afgelopen jaren bij te houden, uit te breiden of nieuwe input te geven.

In de klassensituatie zijn een heleboel principes terug te vinden die komen uit deze visie. Enkele voorbeelden hiervan zijn: geen vingers opsteken (behalve bij een ‘wie’ vraag), duidelijke doelen benoemen, kinderen hebben altijd eigen materiaal bij zich en leraar blijft van het materiaal van de kinderen af.

Ook bij het maken van de groepsplannen willen we de visie heel duidelijk een plek geven. De cognitieve bouwstenen zullen worden gebruikt bij het invullen van de onderwijsbehoefte van de leerlingen. Dit is weer een nieuwe stap en daarom zullen we ons ook weer laten scholen hoe we dit op een goede manier inhoud kunnen geven. Daarbij willen we ook gaan kijken hoe we de bouwstenen op kindniveau kunnen aanbieden, zodat kinderen ze zelf goed begrijpen en er mee kunnen werken.

Zo blijven we leren en ontwikkelen en is onze visie, dat ieder kind zich kan ontwikkelen, niet beperkt tot kinderen, maar zeker ook toepasbaar op het personeel van De Kroevendonk (en ieder mens!).

Mocht u nog vragen hebben of meer informatie willen, neem dan gerust contact op met juf Debby

### **Bij deze informatiefolder is gebruik gemaakt van :**

Website StiBCo ([www.stibco.nl](http://www.stibco.nl))

Artikelen ontvangen tijdens de teamtraining van Emiel van Doorn (StiBCo)